CZĘŚĆ XIII. № 45. ROK 7. (1836.)

TYGODNIK PETERSBURSKI,

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnem; w Wilnie, w xięgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna:* w Rossyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Smirdina i *Roczna*, 45 r. as. *Półroczna*, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 55 r. as. *Półroczna*, 28 r. ass.

Wtorek, $\frac{16}{28}$ Czerwca.

Od Lipca bieżącego roku zaczyna się wtóre półrocze Tygodnika. Życzący prenumerować na to pismo proszeni są o wczesne zgłoszenie się.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Petersburg $\frac{15}{27}$ *Czerwca.*

— Przez roskazy dzienne Cesarskie, 27 z. m., za postępy w naukach, w liczbie innych, podwyższeni zostali w rangach następujący uczniowie Korpusu Inżenierów dróg komunikacyi: Podporucznicy: *Krassowski*, *Strokowski 2* i *Brzeziński* do rangi Poruczników, z wejściem do rzeczywistej służby; Chorążowie: *Suchodolski*, *Smolikowski*, *Kieberdź 2*, *Szymański*, *Zbrożek*, *Jowiec*, *Jerzemski*, *Hryniewicz*, *Sakowski* i *Horodecki*, do rangi Podporuczników; nakoniec podoficerowie: Karol *Napierski*, Bronisław *Slizień*, Michał *Bohomolec*, Alexander *Hłasko*, Edward *Brzeziński*, Augustyn *Zaleski*, xiążę Józef *Drucki-Lubecki* i Alexander *Matusiewicz*, do rangi Chorążych.—11 b. m., uwolniony Jenerał-major *Czertkow*, na nowo przyjęty zostaje do służby, w jeździe, i zostawać ma przy J. C. W. Głównym Naczelniku korpusu Paziów, wszystkich lądowych Kadeckich korpusów i pułku Szlacheckiego.

— Przez Reskrypta Cesarskie mianowani kawalerami orderów: Ś. Anny 1 klassy s koroną, 29 z. m., za gorliwą służbę, Kurator Kazańskiego Naukowego okręgu R. R. St. *Musin-Puszkin*; tegoż orderu 1 klas., 31 t. m., w dowód szczególnej Monarszej życzliwości, Jeneralny Intendent Królewsko-Pruskich muzeów Szambellan hr. *Brühl*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów z dnia 2 b. m., na przedstawienie P. Ministra Oświecenia, w liczbie innych, Dyrektor Obserwatoryum Astronomicznego w Wilnie R. Koll. *Sławiński*, za gorliwą służbę, mianowany kawalerem orderu Ś. Anny 3 klassy.

Ukazy Cesarskie *do Rządzącego Senatu.*

27 Maja. (w Carskiem siele). «Przywilejem (Грамотою), nadanym przez Nas Królewstwu Polskiemu 14 Lutego 1832 r., dozwoliliśmy poddanym Naszym Cesarstwa Rossyjskiego, którzy osiadłszy w Królewstwie Polskim nabyli tam lub nabędą nieruchome dobra, używać wszelkich praw krajowcom służących, i toż samo zapewniliśmy poddanym Naszym Królestwa Polskiego, osiadłym i mającym własność nieruchomą w innych prowincyach Cesarstwa.

«W skutek tego, uznawszy za potrzebne postanowić porządek takich przechodów i opisać prawa i obowiąski przesiedlających się, poleciliśmy Radzie Państwa ułożyć stosowne o tém prawidła.

«Potwierdziwszy teraz ułożoną przez Radę Państwa, tu dołączającą się ustawę o przechodzie obywateli Królestwa do Cesarstwa, Roskazujemy Rządzącemu Senatowi uczynić stosowne rosporządzenie o wykonywaniu jej w Cesarstwie. Przywiedzenie jej do skutku w Królestwie, Poleciliśmy Namiestnikowi Królestwa Polskiego. *(Szczegóły tej Ustawy odkładamy do przyszł. No.)*

28 tegoż m. «Ze względu na zasługi Naszego Jenerał-adjutanta, jenerała jazdy hrabi Karola i brata jego Radcy Tajnego hrabi Jakuba *de Lambert*, Najłaskawiej potwierdzamy ich, z idącem od nich potomstwem, w hrabiowskiej Cesarstwa Rossyjskiego godności.»

31 tegoż m. «Rjazanskiemu Wice-gubernatorowi Radcy Stanu *Daszkow*, Najłaskawiej Roskazujemy zostawać w obowiąsku Cywilnego Gubernatora Ołoneckiego.»

— N. Cesarz (16 Maja), s przedstawionych przez N.

Synod kandydatów, Archimandrycie Pińskiego 1ej klassy monasteru w eparchii Mińskiej, Rektorowi Mińskiego seminarium *Eugeniuszowi*, Roskazał być Wikaryuszem eparchii Podolskiej, Biskupem Winnickim.

— N. Cesarz (12 Maja) w skutek przełożenia Wileńskiego Wojennego Gubernatora, a Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora, xięcia Dołhorukowa i Zdania Komitetu PP. Ministrów, Roskazał: 1) Dla zwiększenia policyjnego dozoru w gubernijach Wileńskiej, Grodzieńskiej i Mińskiej, pozwolić miejscowym władzom aby do będącej teraz liczby assesorów sądów ziemskich, mianowały jeszcze w gubernii Wilenskiej czterech, a w Mińskiej i Grodzieńskiej po trzech, z opatrzeniem jakie mają assesorowie, po 800 r. gaży i po 200 r. na koszta podczas przejazdów z obowiązku służby. Przeznaczenie ich do powiatów zostawia się bliższej uwadze głównej miejscowej władzy. 2) Do zawiadywania policyą w miasteczkach Taurogach w gubernii Wileńskiej i Nieświżu w gub. Mińskiej, wyznaczyć osobnych od korony urzędników, s tytułem assesorów, z opatrzeniem jakie mają ciż urzędnicy i s przeznaczeniem po 400 r. każdemu co rok na wydatki. — Ziemskie sądy, w razie potrzeby mogą używać i tych urzędników do czynności służbowych, w niewielkiej od miasteczek odległości. 3) Odbywanie czynności policyjnych w niegdyś powiatowych (заштатныхъ) miastach obwodu Białostockiego polecić podług ogólnego porządku Sądom ziemskim powiatów w których się te miasta znajdują; a trwające tam teraz osobne zarządy (управы) pod nazwaniem miejskich policyj, tam gdzie nie ma ratuszów, nazwać Ratuszami i zostawić im wyłączne zawiadowanie miejską własnością. 4) Dla zwiększenia czynności sądów ziemskich i dla zawiadowania policyą w miastach niegdyś powiatowych, dodać assesorów w Sokolskim powiecie dwóch, a w Białostockim i Bielskim po jednemu, z opatrzeniem podług ogólnego normalnego sądów ziemskich etatu; zarząd zaś policyą w mieście Mielniku w pow. Drohiczyńskim, polecić tamecznemu ziemskiemu sądowi w jego terazniejszym składzie, nie przydając nowego assesora. 5) Zwierzchność obwodowa wyznaczy miejsce pobytu tych urzędników w tych niegdyś powiatowych miastach, gdzie ze względu na ludność, przemysł i bliskość granicy, uzna to za dogodniejsze. 6) Wydatek potrzebny na dodatkowych assesorów i dochodzący do 16,800 r. rocznie, policzyć na rachunek osobno przez ukaz 9 Stycz. 1835 r. ustanowionego poboru ziemskiego, po 30 k. od duszy.

— Roskazem N. Cesarza (26 Maja) Prokuror Rzymsko-katolickiego Kollegium, Radzca Stanu *Krzyżanowski* uwolniony został od tego urzędowania, dla przejścia do innego obowiązku.

Ukazy Rządzącego Senatu.

3 Czerw. (s 1 Dep.) Z ogłoszeniem następnej woli Monarszej, w skutek postanowień Komitetu PP. Ministrów 14 i 28 Kwiet. zapadłej. «Rządzący Senat ogłosi wszędzie ukazami, iż pobor z majątków szlachty na zwiększenie opatrzenia Kancelaryj Opiek szlacheckich, podług własnej uwagi i wyznaczenia szlacheckich zgromadzeń, powinien być czyniony tąż koleją, jaką i pobor na opatrzenie Kancelaryj Deputacyj Szlacheckich i Marszałków. Potrzebne na ten przedmiot wydatki mają być przepisanym porządkiem wnoszone do tabelli szczególnych ziemskich powinności włościan obywatelskich, bez udawania się po osobne na to pozwolenie.»

tegoż dnia. (s tegoż Dep.) Z ogłoszeniem roskazu N. Pana w skutek postanowień Komitetu PP. Ministrów 14 i 28 Kwiet., o terminie wyborów Szlacheckich w gubernijach, gdzie termin ten, z jakichkolwiek powodów, był zmieniony.

4 tegoż m. (z ogóln. Zgromadz. Departamentów 4, 5go i Granicznego). «Wedle Ukazu J. C. M., Rządzący Senat na ogólnem Zgromadzeniu Deparmamentów 4, 5go i Granicznego słuchał: 1) przełożenia P. Ministra Sprawiedliwości Radzcy Tajnego i Kawalera Dymitra Bazylewicza Daszkowa, następującej treści: Na skutek postanowienia Ogólnego Zgromadzenia Depart. 4, 5go i Granicznego, o zmianie terazniejszego składu ustanowionej z woli Monarszej Komissyi co do długów i spraw hr. Rzewuskiej, on, P. Minister Sprawiedliwości wniosł zapiskę do Komitetu PP. Ministrów. J. C. M. podług uchwały Komitetu, 24 zeszłego Marca Roskazał: potwierdzić to postanowienie Rządzącego Senatu. O tym Monarszym roskazie on P. Minister Sprawiedliwości przekłada Rządzącemu Senatowi dla stosownego spełnienia, — i 2) wywod, s którego okazało się, iż Rządzący Senat, na ogólnem Zgromadzeniu Depart. 4, 5go i Granicznego, rospatrzywszy sprawę wniesioną s 1 Oddziału 3 Depart. s powodu przedstawienia byłego Kijowskiego Wojennego, a Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora hrabi Lewaszowa, o zmianie terazniejszego składu ustanowionej z woli Monarszej Komissyi co do długów i spraw hr. Rzewuskiej, uznał Zdanie P. Ministra Sprawiedliwości we wszystkich szczegółach wcale odpowiednem i zgodnie z niem postanowił co następuje: potwierdzić projekta hrabi Lewaszowa, zawarte w punktach 1, 8 i 9 jego przedstawienia: Naprzód, o uchyleniu dwóch członków ze strony hr. Wacława Rzewuskiego; powtóre o wyznaczeniu nadal pensyj członkom Komissyi, prezydentowi, prokuratorowi hr. Rzewuckiej, jej plenipotentowi, administratorowi i wszystkim osobom składającym kancelaryą Komissyi i użytym do różnych obowiąsków w dobrach, i potrzecie o wyznaczeniu pensyj członkom Komissyi tylko na rok jeden, z warunkiem, iż jeśli w ciągu roku, sprawy Komissyi nie będą ukończone i potrzebny postęp nie będzie widoczny, członkowie Komissyi nie będą mieli prawa pobierania pensyj, aż chyba gdy udowodnią zaszłe wcale od nich nie zależne przeszkody. A tak, przechodząc do innych hr. Lewaszewa przedstawień, co do punktu drugiego, o zmianie porządku wybierania Członków przez każdą stronę, i żeby ten wybor odbywał się za spólną obu stron zgodą, Senat uznaje, iż w punkcie 1 Monarszego ukazu 18 Lipca 1821 roskazano: Komissya ma się składać, oprócz Prezydenta, ze czterech członków, lecz w taki sposob, iżby dwaj s tych członków obrani byli przez

wierzycieli, a dwaj przez samę hrabinę Rzewuską lub jej pełnomocnika. Porównywając projekt hr. Lewaszowa s przywiedzionym Monarszym roskazem, Senat nie widzi możności przyzwolenia na odmianę wskazanego trybu obierania Członków przez każdą stronę, tak iżby wybor ten zależał od wspólnej obu stron zgody, gdyż to przeciwiłoby się przywiedzionemu Monarszemu ukazowi. Co do trzeciego punktu, aby zostawić obu stronom wybor Prezydenta tej Komissyi, Senat znajduje, iż w Ukazie Monarzsym 3 Maja 1826 r. zalecono: aby pod niebytność przeznaczonego na ten urząd Marszałka gubernijalnego Wołyńskiego, zastępował go starszy członek Komissyi — że urzędowanie Prezydenta, jak osoby przodkującej, w każdem zebraniu, wymagałoby stałej na to miejsce nominacyi, s tego najbardziej względu iż Prezydent nietylko przeważa mogącą się wydarzać równość głosów, lecz jest zarazem gospodarzem kancelaryi, przestrzega porządku, kolei w słuchaniu spraw i niezwłocznego ich biegu. Przytém Senat, mając na baczeniu iż w nowem urządzeniu Komissyi Radziwiłłowskiej, ustanowionej także podobnie jak Komissya hr. Rzewickiej, wyznaczony został w niej z roskazu Monarszego osobny Prezydent, sądzi za potrzebne, aby i w Komissyi ustanowionej do spraw hr. Rzewuskiej, wyznaczyć wprost od rządu przezydenta, o czem niech osobno przedstawi Podolski i Wołyński Jenerał-gubernator. Czwarty punkt przedstawienia hr. Lewaszowa zawiera w sobie trzy przedmioty: naprzód, aby uchylić zalecenie Senatu 20 Paźdz. 1824 r., którem postanowienia Komissyi, zapadłe w niezupełnym komplecie, uznane zostały za żadne; powtóre wznowić zgodne s konstytucyą 1726 r. i z ogólnemi ustawami prawidło, uchwalone przez Komissyą 28 Marca 1822, aby na każdem posiedzeniu obecni byli trzej najmniej członkowie, licząc w to i przezydenta; potrzecie, zjazdy na gruncie, podług rozrządzenia Komissyi, odbywać używając komenderowanych przez nię członków, przez co, podług projektu hr. Lewaszowa, oszczędzą się wydatki, przeznaczone w tym razie dla kandydatów. Po rozważeniu tych przedmiotów wespół z ukazem 20 Paźdz. 1824 r. i roskazem Monarszym 31 Sierp. 1825 r. okazuje się, iż wspomnionym ukazem Ogólnego Zgromadzenia Rzadzącego Senatu, na zasadzie ukazu Monarszego 18 Lipca 1821 r., zalecono Komissyi do spraw hr. Rzewuskiej aby komplet jej składał się ze stałej liczby członków, a postanowienia uchwalone w Komissyi nie w potrzebnym komplecie aby były skassowane; roskazem zaś Monarszym 1825 r. zabroniono rozstrzygać sprawy w niezupełnym komplecie i wyznaczać członków do jakich bądź poleceń, do których kazano używać kandydatów. Opierając się na tak jasnych i dokładnych prawidłach, Senat sądzi, iż przedmioty wyłożone w punkcie czwartym przedstawienia hr. Lewaszowa, powinny zostać jak są teraz. Lecz co do kompletu Członków komissyi hr. Rzewuskiej, zważywszy ukaz Monarszy 6 Maja 1833 o nowem urządzeniu takiejże Komissyi Radziwiłłowskiej, którym zalecono, aby na jej posiedzeniach znajdowało się najmniej trzech a najwięcej pięciu członków, licząc w to i prezydenta, i zważając, iż Komissya do spraw hr. Rzewuskiej, po uchyleniu dwóch członków wybieranych przedtem ze strony hr. Wacława Rzewuskiego, składać się będzie s Prezydentem s pięciu osób, Senat sądzi, iż co do kompletu Członków Komissyi hr. Rzewuskiej dodać należy prawidło, aby na przyszłość wolno było posiedzenia Komissyi składać ze trzech osób, licząc w to i prezydenta, jedynie w przypadku choroby członków. Co do piątego punktu przedstawienia hr. Lewaszowa, o uchyleniu ogólnego plenipotenta kredytorów hr. Rzewuskiej, Senat sądzi, iż takie uchylenie może być tylko z ich szkodą, gdyż mają swojego reprezentanta, którego niepowinni być pozbawieni; jeśliby przeto zezwolić na projekt hr. Lewaszowa aby każdy kredytor działał przez swego plenipotenta, wyniknęłyby s tego niepotrzebne dla nich wydatki i niedogodność, że zamiast jednego byłoby mnóstwo ich strony reprezentantów. Co do szóstego punktu projektu hr. Lewaszowa, względem ochrony praw skarbu w sprawach hr. Wacława Rzewuskiego. Senat sądzi, iż go trzeba przyjąć, lecz z zastrzeżeniem, iż gdy powiatowy Strapczy ze swego obowiąsku nie może być nigdy członkiem Izby sądowej, przeto zalecić mu aby miał tylko dozor w Komissyi co do spraw ze skarbem, i aby w sprawach s któremi będą łączyły się prawa hr. Wacława Rzewuskiego, teraz przez skarb przyjęte, Komissya żądała uprzednio zdania gubernialnego prokurora i aby w dalszym ich biegu i kończeniu zachowany był ściśle porządek przepisany ukazem 19 Sierp. 1799 r. Lecz dla przywiedzienia do skutku niniejszego postanowienia, Ogólne Zgromadzenie Senatu zostawiło P. Ministrowi Sprawiedliwości wyjednanie Monarszego przyzwolenia. Po wysłuchaniu tego Rządzący Senat postanowił: wypisawszy roskaz Monarszy i potwierdzone przezeń postanowienia Ogólnego Zgromadzenia Depart. 4, 5 i granicznego, zalecić wykonanie ich ukazami i t. d.»

— Zapowiedziane w zaprzeszłym Numerze Tygodnika Ukazy Monarsze, dane 29 Kwiet., o nowem Urządzeniu Skarbowych włościan są następujące.

«*P. Ministrowi Skarbu.* Już dawno uznana została potrzeba przekształcenia zarządu skarbowych włościan. Przejrzawszy różne o tém projekta, znajduję ten najdogodniejszym, podług którego przekształcenie to ma być zrazu zaprowadzone w samej gubernii Petersburskiej, a potem w miarę odniesionego pożytku rozszerzane i do innych gubernij; żeby zaś rzeczy tej całą i szczególną Moją uwagą dopomodz do pomyślnego jej wykonania, uznałem za potrzebne ustanowić w tym celu osobny doczesny oddział w Mojej Przybocznej Kancelaryi, i w skutek tego Roskazuję:

1) Wyłączyć s pod wiedzy tutejszej Izby Skarbowej wszystkie sprawy ściągające się do zarządu włościan skarbowych, wszystkich ekonomicznych dochodów i lasów, oprócz tych, które mają szczególne swoje przeznaczenie, i oddać je ustanawiającemu się na to Petersburskiemu Kantorowi dóbr Skarbowych.

2) Sprawy nowoustanawiającego się kantoru, tudzież wszystkie wiadomości ściągające się do powolnego przekształcenia

*

zarządu włościan skarbowych, mają wchodzić pod ostateczną decyzyą do V oddziału Przybocznej Mojej Kancelaryi.

3) Temuż oddziałowi wydać z Departamentu dóbr Państwa wszystkie sprawy, tyczące się skarbowych włościan, ekonomicznych dochodów i lasów w gubernii Petersburskiej, tudzież wszystkie wiadomości i projekta o stopniowem przekształceniu zarządu włościan skarbowych.

«Nie zaniechacie pozozumieć się z Jenerał-adjutantem Kisielewem, któremu poleciłem sformować V Oddział i przekładać Mnie jego sprawy, aby po umówieniu się z nim poczynić wszystko czego potrzeba do należytego wykonania tych środków.

«Zostaję wam zawsze przychylny.»

«*Panu Jenerał-adjutantowi Kisielew.* Z dołączonego tu ukazu, danego dziś na imię Ministra Skarbu, dowiecie się o Moim zamiarze przekształcenia stopniowo zarządu skarbowych włościan, począwszy od gubernii Petersburskiej. W tym celu i aby szczególną Moją uwagą dopomódz ku skutecznemu jego osiągnieniu, uznałem za potrzebne ustanowić w Przybocznej Mojej Kancelaryi osobny doczesny oddział i polecić wam:

1) Sformować doczesny V oddział Przybocznej Mojej Kancelaryi, przekładać Mnie wstępujące doń a Mego rozwiązania potrzebujące sprawy i przywodzić do skutku Moje Roskazy.

2) Do zarządzenia tym oddziałem wynaczam dyrektora departamentu Gospodarstwa Radzcę Stanu Karniejewa. Podacie zatem do Mojej dezycyi etat urzędników tego oddziału i zarazem zdanie swoje o sposobach pomieszczenia i o innych szczegółach tyczących się jego urządzenia. W oddziale tym powinny być zebrane w potrzebnym związku wszystkie wiadomości i projekta, tyczące się w ogóle przekształcenia zarządu skarbowych włościan.

3) Dalej macie zająć się urządzeniem Petersburskiego kantoru dóbr Skarbowych i, za porozumieniem się z Ministrem Skarbu, niezwłocznie obmyślić sposoby wzięcia pod wiedzę tego kantoru włościan skarbowych, dochodów ekonomicznych i lasów, oprócz tych co już mają oddzielne przeznaczenie.

4) Gdy jednym z najważniejszych środków w projektowanym trybie zarządu włościan skarbowych, jest pomiar gospodarski gruntów przez nich posiadanych, przeto Roskazałem dostarczyć wam wszystkich zebranych dotąd o tém wiadomości. Na ich zasadzie przełożycie Mi myśli swoje o urządzeniu i tej gałęzi, która, równie jak i kantor, ma zostawać pod wiedzą V Oddziału.

«Zostaję wam przychylny.»

— Do Petersburga przybyli: 3 — 6 b. m. z Rzeczycy, obyw. pow. Dynaburskiego *Młodzianowski;* z Kijowa, tameczn. Wice-gubernator R. St. *Penkin.* Wyjechali: 6*go* do Wilna, zostający przy prezesie Rady Państwa Ass. Koll. *Kukolnik;* 10*go*, do Kowna, zostający przy Radzie Państwa w wydziale spraw Król. Polsk. pomocnik Sekretarza Stanu Rz. R. St. *Łęski.*

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa 14 Czerwca.

— W dalszych ciągnieniach 5 klassy 47 klassycznej loteryi, główniejsze wygrane padły na numera następujące:

Nr. 41,022 wygrał 40,000 złp.; Ner 10,582 i 51,431 po 20,000 złp.; Nr. 47,983, 15,000 złp.; Nra 4,583, 30,691, 34,901 i 55,843 po 5,000 złp.; Nr. 7,005, 23,642, 39,573 i 44,636 po 2,500 złp. a Nra 8,677, 17,230, 21,406, 21,896, 34,401, 58,959, 60,670, 61,652, 61,969, 64,014, 64,054 i 65,225 po 2,000 złp.; Ner 51,876 wygrał 900,000 złp. Ner 7,861 50,000 złp.; Ner 53,936 20,000 złp.; Ner 7,463 15,000 zł.; Nra 18,786, 29,343, 43,895, 45,145 i 64,723, po 5,000 złp.; Nra 36,776, 48;627, 51,793, 54,982 i 63,321 po 2,500 złp.; a Nra 4,766, 9.870, 12,122, 13,389, 17,133, 21.618, 41,580, 44,895, 56,511 i 62,994 po 2,000 złp. Ner 35,026 wygrał 20,000 złp.; Ner 18,620 15,000 złp.; Nra 25,122 i 60,669 po 10,000 złp.; Ner 32,583, 5,000 złp.; Nra 9,022, 23,070, 44,366, 46,808 i 63,588 po 5,000 złp.; a Nra 136, 5,682, 17,872, 20,057, 21,150, 24,815, 44,690, 50,470, 52,316, 56,305, 59,181, 59,939 i 60,880 po 2,000 złp.

ZDANIE SPRAWY BANKU POLSKIEGO

za rok 1835.

(Ciąg dalszy.)

Do summ za przekazowe uważanych należą:

4) Poruczone Bankowi do pobrania, jako-to:

a) Należność Skarbu publicznego od Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego zł. 1,599,440 gr. 11

b) Z różnych rachunków . . . . . 194,333 — 29

Razem . . . 1,793,774 gr. 10

5. Z summ pozostających do zarządzenia domów handlowych i innych osób, do których należą:

a) Pozostałość z rachunków biegnących z domami handlowemi zagranicznemi, z zaliczeń na depozyta i inne zł. 6,029,647 gr. 2

b) Pozostałość funduszów Skarbu publicznego z pożyczki 150 milionów, z końcem roku niepodniesiona zł. 25,206,968 gr. 14

c) Należność Skarbu publicznego za wydane przez Bank świadectwa na dowody Kommissyi Cent. Likw. zł. 98,283 gr. 14

d) Należność za kupony od certyfikatów na listy zastawne i certyfikaty wylosowane po których wypłatę nie zgłoszono się zł. . . . . 443,706 —

Ogółem . . 31,778,605

Tytuł IV.

Bilety obiegowe.

Pozostające z końcem roku 1834 do wypuszczenia w obieg bilety bankowe w summie 4,000,000 zł., zaraz z

początkiem roku 1835 weszły w cyrkulacyą, tak iż ogólna ilość znaków obiegowych Banku przez ciąg tego roku wynosiła 42,000,000 zł., summę, do której wypuszczenia Bank ustawą swoją zasadniczą jest upoważniony.

Obieg biletów bankowych, jako-też ich wymiana nie doznały w ciągu roku najmniejszego zatamowania. Nie doszły przynajmniej Banku żadne wiadomości, iżby w którejkolwiek okolicy Królestwa brak brzęczącej monety uczuć się dawał; przeciwnie, Kassa Banku odbierała jeszcze żądania o bilety, i częstokroć własne wypłaty, w znaczniejszych nawet summach, w braku biletów, w srebrnej monecie uskuteczniać musiała.

Wymiana biletów na brzęczącą monetę zachodziła najwięcej w biletach pięciozłotowych lub uszkodzonych, i wynosiła w przecięciu na miesiąc 845,100 zł., czyli dziennie 28,170 zł.

Zdestruktowanych biletów wyjęto z obiegu za zł. 5,300,000 i te w równejże ilości nowemi zastąpione zostały.

Rozpoczęty w r. 1834 proces w sądzie Kalwaryjskim przeciw fałszerzom biletów kassowych 5 zł., które się w Augustowskiem pokazały, z wszelką usilnością był popierany. Nadeszła tymczasem drogą dyplomatyczną wiadomość o odkryciu w Anglii istotnych fałszerzy rzeczonych biletów, co powodowało Bank do wysłania tam jednego z urzędników, a następnie jednego z Dyrektorów swoich. Skutkiem tych kroków i za dzielną równie jak gorliwą pomocą Konsula Rossyjskiego w Londynie, fałszerzów podług całej surowości praw angielskich ukarano; dwaj z nich bowiem na dożywotnią, a jeden na czternastoletnią deportacyą skazani zostali. Pozostaje teraz kończyć proces w sądach tutejszych przeciw osobom, które sfałszowane bilety z Anglii do kraju wprowadziły; a lubo ilość biletów tych, jak zebrane wiadomości przekonywają, nie jest znaczna, zawsze jednak zbrodnia surowego ukarania wymaga, i tego po sprawiedliwości sądów spodziewać się należy.

Tytuł V.

Obroty.

Śledząc pilnie potrzeby handlu i przemysłu krajowego, Bank starał się przyjść im w pomoc obrotami funduszów pod zarządem jego będących. Ustalona spokojność zachęcała do przedsięwzięć handlowych i przemysłowych; zwiększyły się w stosunku roku zeszłego żądania kapitałów, i te w zwykłych czynnościach handlowych na 6% rocznie umieszczać się dały. Stopa też ta procentu przez cały ciąg roku nie doznała zmiany.

a) *Skupowanie papierów publicznych i wexli.*

Z końcem r. 1834 posiadał Bank:

1) W skupionych wexlach krajowych zł. 7,782,942 gr. 5

2) W skupionych papierach publicznych krajowych zł. 1,912,617 gr. 26

Razem . . . 9,695,560 gr. 1

W ciągu r. 1835 skupiono:

1) Wexli krajow. za zł. . . . . 29,038,203 gr. 13

2) Papierów publicznych . . . . 11,018,566 — 21

Razem . . . 40,056,770 — 4

Było więc w ogóle . . . . 49,752,330 — 5

Zwroty wynoszą:

1) Z wexli. . . . . 28,810,469 — 12

2) Z papierów publicznych . . . 9,968,445 — 1

Razem . . . 38,778,914 — 13

Pozostało z końcem roku 1836 . 10,973,415 — 22

to jest:

1) W wexlach . . . . 8,010,676 — 6

2) W papierach publicznych . . 2,962,739 — 16

Ogólny obrót funduszów użytych na skupowanie wexli i papierów publicznych krajowych, nie był większy jak w roku poprzedzającym, lecz nader znacznie powiększyła się liczba wexli złożonych na zabezpieczenie otwartych kredytów, który-to rodzaj pożyczki większe dogodności interesentom przedstawia. Wexle w tym sposobie, w ciągu roku 1835 złożone, wynosiły summę 54,402,987 gr. 18, a zatem przeszło o 23 milionów więcej jak w roku 1834.

W ogóle wexli tak skupionych, jako też na otwarty kredyt lub zabezpieczenie złożonych przeszło przez szkatułę sztuk 10,732, na summę 98,715,000, z których z końcem roku pozostało pod procesem tylko sztuk 27 na summę 254,410 zł. a i tę Bank w zupełności spodziewa się zrealizować.

b. *Nabywanie i zbywanie wexli zagranicznych.*

Z końcem roku 1834 posiadał Bank w wexlach zagranicznych summę gr. . . . . 1,111,458 gr. 2

W roku 1835 przybyło wexli za 43,482,464 — 12

Było razem . . . . 44,593,922 — 14

Zwroty wynoszą. . . . 43,300,399 — 5

Zostało z końcem roku 1835 . 1,293,523 — 9

Aczkolwiek ruch wexli zagranicznych daleko wyższe przedstawia liczby jak w roku zeszłym, operacye atoli Banku w wexlach zagranicznych, na placu tutejszym, mniej znaczne były jak w r. 1834. Jakoż pożyczka 150 milionów, gdy z jednej strony opatrzyła szkatułę Banku wexlami na tę pożyczkę składanemi, przez co potrzeby Banku na zakup sztab srebrnych były już bezpośrednio zaspokojone, z drugiej wpływy na tęż pożyczkę w części wylosowanemi papierami uiszczane, zmniejszyły o tyleż potrzebę nabywania wexli zagranicznych, w które Bank zwykle się zaopatrywał celem przysposobienia funduszu na skupowanie wylosowanych Listów Zastawnych i Obligacyj Udziałowych.

c. *Nabywanie i zbywanie papierów publicznych.*

Pozostałość z końcem r. 1834 wynosiła w papierach publicznych:

1) Krajowych zł. . . . . 14,280,600 gr. 1

2) Zagranicznych . . . . 18,006,658 — 11

Razem . . . 32,290,258 — 12

W roku 1835 przybyło w papierach publicznych:

Krajowych	14,250,905	—	24
Zagranicznych	3,459,341	—	21
Razem . . .	17,718,247	—	15

Było więc razem w papierach publicznych krajowych i zagranicznych . . . 50,008,505 — 27

Ubyło zaś w papierach publicznych:

Krajowych	14,961,587	—	16
Zagranicznych	2.375,629	—	17
Razem . . .	17,337,217	—	3
Pozostało z końcem roku	32,671,228	—	24

W szczególności:

1) W papierach publicznych Krajowych			
a) W listach Zastawnych Tow. Kred.	9,329,324	—	15
b) W certyfikatach na Listy Zast.	596,578	—	15
c) W obligac. Skar. 5 procent.	873,600	—	
d) W obligac. Cząstkow.	2,634,578	—	29
e) W obligac. Udziałów i innych papierach polskich	143,836	—	10
Razem . . .	13,577,918	—	9
2) W papierach Zagranicznych:			
a) Rossyjskich	18,490,383	—	27
b) Różnych zagranicznych	602,986	—	18
Razem . . .	19,093,370	—	15
Ogółem jak wyżej	32,671,288	—	24

W porównaniu z rokiem poprzedzającym pozostałość w papierach publicznych jest nieco większa, lecz ogólny obrot funduszów znacznie mniejszy; Bank bowiem nie znalazł się w potrzebie sprzedaży swoich papierów publicznych.

(d. c. p.)

Wiadomości zagraniczne.

Haga 11 Czerwca. Piszą z Londynu, iż J. K. W. xżę Oranii zamierza przedłużyć pobyt swój w tém mieście aż do pierwszych dni przyszłego miesiąca.

— Według listów prywatnych s Curaçao, z d. 14 Kwietnia, jenerał Foez opanował twierdzę Porto Cabello, którę zaczęto już równać z ziemią, i spokojność zupełnie została w Venezuelli przywróconą.

Londyn 14 Czerwca. W izbie parów 13 b. m. wniosek lorda Lyndhurst o ulepszeniu sądu kanclerskiego został większością 94 przeciw 29 głosom odrzucony.

— W izbie niższej, 7 b. m., kanclerz skarbu oświadczył, iż rząd zamierza wnieść projekta dwóch bilów, zasadzających się na raporcie komissyi mianowanej dla zbadania systematu poczt, i, s tego powodu, P. Wallace cofnął własny w tymże przedmiocie wniosek. Na zapytanie P. Wakley, prezes biura handlowego oświadczył, iż wieści o ukazaniu się morowego powietrza w Tottenhamcourtroad wcale są bezzasadne, i że są zapewne płodem ludzi rządowi nieżyczliwych.

8*go*, zapytywany o zamiary rządu względem ubogich w Irlandyi, lord Morpeth odpowiedział iż spodziewa się iż będzie mógł przedstawić izbie projekt tymczasowych środków w tym ważnym przedmiocie jeszcze w ciągu bieżącej sessyi, zachowując sobie prawo podania obszerniejszego projektu na sessyi przyszłej. Na to oświadczenie, sir R. Musgrave i PP. O'Brien i Poulett Scrope cofnęli własne wnioski w tym przedmiocie.

Posiedzenia 9 i 10*go* całkiem poświęcone były rosprawom w przedmiocie popraw uczynionych przez izbę parow w bilu o korporacych municypalnych w Irlandyi. Poprawy te, żywo utrzymywane przez sir R. Peel i lorda Stanley, odrzucone zostały większością 324 przeciw 238 głosom. Plan ministeryalny w tym przedmiocie, przez izbę przyjęty, zależy na tem iżby dwunastu największym miastom w Irlandyi dać nowe municypalne urządzenia, s prawem obioru głównych urzędników miejskich, mera i aldermanów; dwudziestu innym miastom nadane być ma prawo obierania komissarzy, zawiadujących miejscowym zarządem, co do utrzymania porządku i spokojności publicznej. Prawa nadane miastom drugiego rzędu mogłyby być rozciągane i na dalsze miasta, po gruntownem zbadaniu tego jakaby forma zarządu była dla nich najdogodniejszą. Nakoniec, wszystkie dotychczas istniejące korporaaye miałyby być niezwłocznie zniesione.

13*go*, lord J. Russell zapowiedział, iż modyfikacye które do bilu o reformie korporacyj municypalnych w Irlandyi wprowadzić zamierza, zostaną w ciągu tegoż dnia wydrukowane i że izba będzie mogła zająć się rozbiorem tej rzeczy po ich rozdaniu. Bil o utrzymywaniu xiąg dla zapisu urodzeń i małżeństw i t. d. przyjęty został w komitecie; z bilu zaś o małżeństwach dyssydentów przyjęto 28 pierwszych artykułów.

— Na wielkich pokojach Królewskich 8 b. m. pożegnali J. K. M. panujący xżę Saxen-Gotha, xżę Albert i xżę de Linanges.

— Ogólna summa dochodu komór celnych w Anglii, Szkocyi i Irlandyi, w roku kończącym się 5 Stycznia 1835, wynosiła 21,111,366 f. sterl., czysty zaś dochód wyniósł 18,494,316 f. sterl. W roku kończącym się 5 Stycznia 1836 ogólna summa tego dochodu wyniosła 23,160,939 f. sterl., dochód zaś czysty 20,522,895 f. sterl.

— Piszą z Dublinu, iż pułkownik Kennedy, mianowany naczelnikiem policyi w Irlandyi, wstąpił już w swoje obowiązki. — Posąg konny Wilhelma III, został na dawnem miejscu postawiony. Uroczystości które obrzędowi temu towarzyszyć miały odłożone zostały do d. 1 Lipca, rocznicy bitwy pod Boyne.

— Według wiadomości urzędowych s Kalkutty, z d. 4 Lutego, lord Auckland, nowy wielkorządca Indyi Wschodnich, przybył już tam na okręcie królewskim *Jupiter.*

— Według ostatnich wiadomości z Lizbony, dochodzących 5 b. m., mianowanie xięcia Ferdynanda na naczelnego dowódzcę wojsk portugalskich stało się przedmiotem nader żwawych rospraw w izbie deputowanych, gdzie bronił go xiąże Terceiry, twierdząc iż mianowanie to uczynionem zostało jeszcze w Styczniu, w skutek warunków aktu ślubnego, i było dziełem dawnego gabinetu.

Paryż 13 Czerwca. Izba parów odbyła 7 b. m. posiedzenie sądowe, dla rozstrzygnienia sprawy jednego z oskarzonych o tak nazwane rozruchy Kwietniowe, króry, jak wiadomo, dobrowolnie przed sąd się stawił. Człowiek ten skazany został na karę więzienia na lat trzy, i zostawanie pod nadzorem policyi przez lat 5.

— W izbie deputowanych, 9 b. m., rospoczęły się, jak już w przeszłym N. Tyg. wspomnieliśmy, ogólne rosprawy w przedmiocie budżetu osady w Algerze, które stały się powodem żywych sporów. Zagaił je P. de Laborde mową, w której oświadczył iż chętnie zgadza się na uchwalenie żądanej przez rząd summy, w przekonaniu iż summa ta nigdy w sposób korzystniejszy użytą być niemoże. Po nim zabrał głos jeden z przeciwników projektu, P. Duvergier de Hauranne. Mowca ten twierdził iż, s samego początku, zdobycie Algeru zdawało mu się zawsze smutną po ostatnim rządzie puścizną, która zawsze więcej przedstawuje niegodności niżeli pożytku. Następnie żywo powstawał przeciw systematowi postępowania jakiego się dotąd w Algerze trzymano. Chciano naprzód zaludnić kraj ten europejczykami, odparłszy arabskie pokolenia ku górom; lecz systemat ten kolonizacyi, czyli raczej, jak go w swoim czasie nazywał P. Passy, systemat wyludnienia, wkrótce musiał zostać zaniechanym: postanowiono krajowców cywilizować i przez nich samych rządzić. Ale i ten systemat, pochwalony przez izbę, został wkrótce opuszczony, i rząd puścił się na jakiś systemat wypraw, zdobyczy, środków odwetu, któremu mowca jaknajsilniej przyganiał. Tu P. Duvergier de Hauranne wszedł w szczegółowy rozbiór błędów przez rząd jakoby w zarządzie Algeru popełnionych, i domagał się poszczególnych objaśnień na każdy z zarzutów i wyłożenia widoków jakie rząd na przyszłość w przedmiocie tego kraju mieć może.

Prezes rady ministów, minister spraw zagr., P. Thiers, bespośrednio głos zabrawszy, zaczął od oświadczenia w w imieniu rządu iż posiadanie Algeru jest rzeczą wielkiej wagi, rzeczą nader pożyteczną, której zrzec się nie pozwala tak sam interes jak i cześć narodowa, i utrzymywał iż kraj dokładać powinien wszelkich starań dla utrzymania się przy tej własności.

«Jeśliby Alger opuszczono, jeśliby zrzeczono się całego pobrzeża Afryki, cóżby się s krajem tym stało? Zostałby on zajęty przez jakie silne morskie mocarstwo, albo stał się przytułkiem morskich rozbójników, albo razem stał się ogniskiem i niebespiecznych rozbojów i niebespiecznego dla Francyi spółzawodnictwa. Interes Francyi jest zatem widoczny: trzeba się przy posiadaniu Algeru utrzymać. Jeśliby izba żądała jedynie utrzymania się przy posiadaniu pobrzeży, w takim razie bezużytecznąby było utrzymywać się we trzech lub czterech punktach. W takim systemacie jeden punkt byłby dostatecznym; lecz byłoby to zupełnem zrzeczeniem się tego kraju: gdyż niepodobnaby było ani zapobiedz rozbojom ani osiedleniu się innego mocarstwa na brzegach około 200 mil długości mających. Również nie podobną by było zająć całą długość pobrzeży, nie zapuszczając się wewnątrz kraju; systemat taki byłby ze wszystkich najbardziej kosztownym i nigdyby do żadnego nie doprowadził celu. Jeden jest tylko systemat przyjęcia godny. Zależy on nie na zdobyczach, nie na wyplenianiu, niszczeniu, jak to rządowi przypisują, lecz na czynieniu tego co robią wszystkie narody osiadające w nowym kraju. Przeniosłszy się na nową ziemię spotyka się krajowców; s tymi wypada niekiedy walczyć, niekiedy wchodzić w układy. Tak i w Algerze francuzi weszli byli z niektóremi pokoleniami w przymierze; pokolenia te zostały napadnięte, i trzeba było ich bronić. Nie idzie tu o wyplenienie ludności arabskiej; trzeba ją tylko natchnąć uczuciem wyższości Francyi. Dopóki ona nie przejmie się tem uczuciem, zawsze będzie walczyć; skoro zaś straci wszelką nadzieję pozbycia się francuzów, będzie zmuszoną wchodzić z z nimi w układy.»

Dowiódłszy następnie możności utworzenia wojska s krajowców i wyłożywszy korzyści jakie dla Francyi zajęcie tego kraju obiecuje, P. Thiers zakończył rzecz uniewinnieniem armii algerskiej od czynionych jej zarzutów okrucieństwa, i oświadczeniem stanowczego zamiaru rządu, względem utrzymania się przy posiadaniu tej osady.

P. Piscatory przełożył izbie systemat jakiego się w tym przedmiocie radzi trzymać mianowana dla rozbioru tego zagadnienia komissya. Zależy on na tem iżby utrzymywać się przy posiadaniu Algeru i pobrzeży w ten sposób, iżby za pomocą korpusu wojska, złożonego ze spahisów, można było czuwać nad całą doliną Mitidżah, doskonalić port Oranu, odbudować jego fortyfikacye i urządzić tam kantor handlowy. Miasta Bone i Bugie, jako nieprzedstawujące żadnych korzyści, przy znacznych niedogodnościach, możnaby opuścić.

10*go*, P. Desjobert powstawał przeciw wszystkiemu co się dzieje w Algerze, tak gwałtownie, iż mowa jego wielokrotnie przerywaną była powszechnem w izbie oburzeniem, do tego stopnia iż wielu członków żądało odebrania głosu mowcy, któremu wszakże prezes go zachował, zalecając tylko większe umiarkowanie. P. Desjobert attakował szczególnie Yussufa, nowomianowanego beja Konstantiny, o którym mówił w słowach wyrażających największą wzgardę.

P. Guizot, radząc utrzymywanie się przy posiadaniu Algeru, starał się tylko dowieść, iż rządy konstytucyjne najmniej są zdolne do zakładania nowych osad.

Następnie zabrał głos marszałek Clausel, dla oczyszczenia się z zarzutu jakoby dane mu instrukcye przekroczył, po-

czém, skutkiem powszechnych żądań, ogólne rosprawy zamknięto.

— Ostatnie wiadomości z Hiszpanii donoszą o znacznych rozruchach w niektórych prowincyach. W Kartagenie, miasto przez trzy dni było łupem motłochu, który ścigał wszystkich podejrzanych o sprzyjanie don Karlosowi, wyrywał ich z domów i na placu publicznym mordował. W liczbie ofiar które tym sposobem zginęły znajduje się wielu urzędników, kilku xięży i kilku znakomitych miejskich obywateli. Jenerał O' Doly, rządca i gwardya norodowa, byli spokojnymi widzami tych okrucieństw. Podobneż rozruchy starano się wzniecić w Saragossie. Lecz jenerał San Miguel potrafił im zapobiedz, przekładając niebezpieczeństwo środków odwetu, jakieby znajdujące się w pobliżu wojsko karlistów przedsięwziąść nie zaniechało. W Barcelonie umysły zaczynają także się wzburzać.

Nowy-York 16 Maja. 10 b. m. prezydent Jackson zakomunikował izbie reprezentantów poselstwo treści następującej: «Wydział skarbu otrzymał właśnie wiadomość, iż wypłata którąśmy na mocy traktatu s Francyą otrzymać mieli, została agentowi Stanów Zjednoczonych złożoną. Zawiadamiając was o tak zaspakajającem ukończeniu naszych nieporozumień s Francyą, doskonale jestem przeświadczony iż obie izby kongressu podzielać będą życzenia moje w przedmiocie, wynurzonej w jedném s poprzedzających moich poselstw, nadziei prędkiego przywrócenia dawnych przyjacielskich pomiędzy dwóma krajami stosunków. Co się mnie tyczy, starać się będę wszelkiemi siłami o zagładzenie na zawsze pamięci nieporozumień, które na czas niejaki nasze zwykłe stosunki przerwały były.» *(J. S. P. Gaz. Pet. P. P.)*

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— W «Dostrzegaczu Austryackim» czytamy, iż JJ. KK. WW. xiążęta Orléans i Nemours, opuściwszy Wiedeń, udali się w dalszą podróż przez Klagenfurth, Villach, Lienz, Botzen i Weronę do Włoch.

— Piszą z Drezna: «Ciało ś. p. Króla Jmci Antoniego przewiezionem zostało 8 Czerwca s Pilnitz do naszej stolicy, i wystawionem 9 t. m. na widok publiczny w kaplicy Ś. Krzyża, od 11*ej* rannej aż do 6*ej* wieczorem. Tegoż dnia, o 8*ej* wieczorem, ciało J. K. M., ze zwykłémi obrzędami, złożonem zostało w Królewskim sklepie.»

— Ostatnimi dniami, w Zurich i Solurze zatrzymano nagle kilku niemieckich i włoskich emigrantów. Aresztowanie to stało się powodem mnóstwa rozmaitej natury wieści i domysłów. Najpodobniejsza ma być do prawdy iż pobudką tego kroku były knowane przez nich nowe przeciw krajom niemieckiem zamachy. Aresztowani w kantonie Solury emigranci, w liczbie których znajdował się Mazzini, naczelnik tak nazwanej *jeune Italie*, wypuszczeni już zostali na wolność, z warunkiem ustąpienia s Kantonu. Zatrzymani w Zurich dotąd zostają w więzieniu.

— *W Journal de Francfort* czytamy następujące wiadomości z Egyptu: «Mehemet Ali znajduje się w nader krytyczném położeniu; wojsko jego w Arabii zupełnie zostało zniszczoném; robotnicy zaś pracujący w arsenale Alexandryjskim, nie mogąc otrzymać płacy, zakład ten spalili. Jedna korwetta stała się pastwą płomieni.»

— Otrzymano tu przez Hamburg wiadomość o ukończeniu wojny domowej w Peru. Skutkiem kilku wojskowych obrotów, jenerał Salaberry, 7 Lutego, na głowę rozbity został przez jenerała Santa Cruz. Wojsko jego zupełnie zostało rosproszonem, i sam Salaberry, w bitwie schwytany, s sześciu innymi jenerałami i pięciu oficerami został 18 t. m. rozstrzelany. Zamki Callao uznały także zwierzchność prawego prezydenta, Orbegoso, który do już Lima wrócił.

— W Monitorze Ottomańskim czytamy: «Jak dawniej oznajmiliśmy, spokojność w Tripoli zupełnie już jest przywróconą. Lecz, z uwagi na rozległość tej prowincyi, J. S. M. osądził za potrzebną, uskutecznić w jej zarządzie zmiany, któreby zapobiedz mogły powrotowi podobnych zamieszań na przyszłość. W tym celu wysłany tam został, ze szczególném zleceniem, wielki-admirał Tahir pasza, który 21 Muharrem (6 Maja), s kilku okrętami marynarki Cesarskiej, do miejsca przeznaczenia swojego odpłynął. Pod jego roskazami odpłynął razem z nim Namik pasza, jako naczelnik jednej z morskich dywizyi.

«Tymczasowo, z roskazu N. Pana, zawiadowanie wydziałem marynarki poruczoném zostało Muszir Ahmeh paszy, który otrzymał płaszcz wezyrowski.

«Defterdar Tripoli, Azuri Effendi, obecnie się tam znajdujący, został z urzędu złożony, i na miejsce jego wyznaczony zostaje Mehemed Redżai Effendi, znany ze swych zdolności, który otrzymuje przytém tytuł Kodżakijana.»

— W Stanach Zjednoczonych, w St-Louis zdarzył się 28 Kwietnia b. r. okropny wypadek. Murzyn jeden, dla ułatwienia ucieczki innemu murzynowi którego policya ścigała, zastąpił drogę ścigającym i jednego urzędnika zabił na miejscu, drugiego zaś ciężko ranił. Zaledwie s trudnością go pokonano i osadzono w więzieniu, po długim oporze, w którym złamał sobie rękę. Ale pospolstwo nie chciało czekać wymiaru sprawiedliwości; tłumy ludu, zebrawszy się do koła więzienia, wyłamały drzwi przemocą i wyciągnęły zeń nieszczęśliwego murzyna, którego tuż przy więzieniu uwiązano, otoczono stosem drew i żywcem spalono. Jest to dowodem że jeśli amerykanie szybko przejęli nauki i sztuki europejskie, z drugiej strony przejmują też okrucieństwo od dzikich ludów wnętrza swego kraju.

Печатать позволяется. С.-Петербургъ. 15-го Іюня 1836. *Ценсоръ П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.